

Zpráva o realizaci Programu péče o bobra evropského v ČR v roce 2017

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace Programu péče (dále jen „PP“) v roce 2017. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu pro rok 2017 a v návaznosti je uvedena realizace činností v tomto roce.

Realizační tým PP: Jitka Uhlíková (koordinátor PP, AOPK ČR), Aleš Vorel (FŽP ČZU), Vlastimil Kostkan (Conbios s.r.o.), Jan Šíma (MŽP)

3.1 Péče o druh

3.1.1 Administrativní opatření v jednotlivých zónách diferencované ochrany

- Opatření obecné povahy v zóně C

a) Z hlediska administrativního pokrytí zóny C výjimkou dle § 56 z.114/1992 Sb. pro odlov bobrů zůstává nedořešeno vydání opatření SCHKO Šumava, která nemá záměr opatření vydat. Dále je nutné terénním šetřením zjistit pravděpodobnost plošného bobřího osídlení na té části CHKO Brdy, která je součástí zóny C. A zda je tedy pro toto území nutné vydat plošnou výjimku ze základních podmínek ochrany předmětného druhu, tj. opatření obecné povahy, pro eliminaci jeho osídlení.

- Opatření obecné povahy v Plzeňském kraji

Realizační tým bude spolupracovat s KÚ Plzeňského kraje na vydání opatření obecné povahy pro zónu B.

Realizace:

- Opatření obecné povahy v zóně C

Koordinátor PP provedl v měsíci srpnu terénní šetření v té části CHKO Brdy, která se nachází v zóně C. Cílem šetření bylo posoudit smysluplnost vydání opatření obecné povahy pro předmětnou část CHKO Brdy. Z výsledků šetření vyplynulo, že biotopová nabídka v předmětném území znemožňuje vytvoření početné bobří populace, která by produkovala významný počet jedinců migrujících do zóny C. Není tedy smysluplné, aby pro dané území bylo vydáno administrativně náročné opatření obecné povahy.

- Opatření obecné povahy v Plzeňském kraji

V měsíci březnu nabylo účinnosti opatření obecné povahy, které upravuje ochranný režim bobra evropského v oblastech zón A, B, C, které se nacházejí na území kraje.

- Opatření obecné povahy v Pardubickém kraji

V roce 2017 probíhala spolupráce s krajským úřadem na formulaci znění opatření obecné povahy pro tento kraj (= zónu B).

3.1.2 Prevence škod

a) Příprava dokumentace OP ŽP

V tomto roce bude probíhat spolupráce při přípravě dokumentace OP ŽP zejména v oblasti preventivních opatření, které budou z daného dotačního titulu hrazeny.

b) Koncepce řešení škod působených bobrem evropským na rybnících

V tomto roce probíhat příprava koncepce řešení škod působených bobrem evropským na rybnících.

Realizace:

V roce 2017 byla zpracována analýza problematiky výskytu bobrů na rybnících. Součástí analýzy je přehled způsobů řešení zde vznikajících konfliktních situací. Na základě této analýzy byla navržena pravidla pro poskytování finanční podpory pro předcházení a řešení škod působených bobry v rámci aktivity 4.2.4. OP ŽP.

3.1.3 Náhrada škod

V tomto roce budou vyvíjeny snahy o novelizaci vyhlášky č. 360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech, v platném znění. Jedná se o prováděcí vyhlášku zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, v platném znění.

Realizace:

Problematika novelizace vyhlášky č. 360/2000 Sb. nebyla v roce 2017 řešena.

3.3 Monitoring

3.3.1 Mapování výskytu bobra v ČR

V tomto roce, stejně jako v letech předešlých, budou evidovány informace o výskytu bobrů získané od obyvatel, z tisku, správců toků či od pracovníků státní správy. Dále budou cíleně shromažďovány a ověřovány informace o výskytu bobrů v zóně C.

Realizace:

V průběhu roku byly shromažďovány informace o výskytu bobrů na území ČR. Dále byl monitorován výskyt bobrů v tzv. zóně C. Na většině známých lokalit zóny C mimo území NP a CHKO Šumava byla provedena kontrola přítomnosti trvalého osídlení. Nově bylo zjištěno bobří osídlení na Otavě u Horažďovic, na Lužnici v NPR Stará a Nová řeka, na Nežárce u jezu Krkavec v CHKO Třeboňsko.

3.3.2 Dlouhodobé sledování populací bobra evropského v EVL

V tomto roce bude proveden monitoring EVL Kateřinský a Nivní potok, EVL Labské údolí a Porta Bohemica, EVL Soutok-Podluží a Niva Dyje.

Realizace:

Ve výše uvedených EVL proběhl monitoring výskytu bobra evropského. Počet zjištěných teritorií není významně odlišný od počtu zjištěného v předchozích letech. V EVL Porta Bohemica proběhl na celém jejím území monitoring poprvé.

3.4. Výzkum

3.4.2 Vývoj a ověřování technických opatření

Testování účinnosti nátěru Wöbra

Na toku Rokytná u obce Rozkoš (okr. Moravské Budějovice) bude pokračovat testování účinnosti nátěru Wöbra, který byl aplikován v roce 2016. Dále budou vyvíjeny snahy o testování nátěru na jiných lokalitách a ověřování účinnosti dalších preventivních opatření. V současné době však nejsou dostupné finanční prostředky pro tyto aktivity a nelze je z tohoto důvodu konkrétně naplánovat.

Realizace:

1. Sledování funkčnosti nátěru na toku Rokytná pokračovalo. Ošetřené dřeviny bobr dosud okusem nenarušil.
2. Se ZOO Brno byla zahájena spolupráce na realizaci projektu, který by byl zaměřen na testování opatření pro řešení či předcházení škod působených bobrem.

3.5 Výchova a osvěta

3.5.2 Podpora informovanosti veřejnosti

a) Návštěva konfliktních míst na území ČR

Koordinátorem PP budou navštěvována místa významnějších konfliktů způsobovaných bobrem evropským. Orgánům státní správy a samosprávy budou poskytovány dostupné informace v této problematice.

b) Přednášková činnost tématicky zaměřená na bobra evropského, jeho biologii, ekologii, klíčovou funkci v mokřadních ekosystémech a na jeho Program péče.

c) Správa internetových stránek www.zachranneprogramy.cz věnovaných Programu péče o bobra evropského v ČR a stránky záchranných programů a programů péče na Facebooku.

d) Vyjádření pro média – dle potřeby

Realizace:

a) Koordinátorem PP byly v roce 2017 navštíveny konfliktní lokality zejména v Plzeňském kraji. V průběhu roku byly poskytovány informace pro řešení konfliktních situací orgánům státní správy a samosprávy.

b) V průběhu roku 2017 byly uskutečněny následující 3 přednášky na výše uvedená témata: konference v ZOO Brno v rámci činnosti Komise pro ochranu fauny a Komise pro in-situ projekty (Brno, 12. 4.), seminář „Z kladenských lesů vod a strání“ (Kladno, 28. 2.), konference Výzkum a ochrana cicavců na Slovensku (Banská Bystrica, 23. 11.)

c) V průběhu roku byly aktualizovány internetové stránky Programu péče.

d) V průběhu roku byly médiím poskytovány informace o Programu péče a problematice výskytu bobra evropského.

Ostatní aktivity mimo rámec plánovaných opatření

- ◆ Návštěva podniků spravujících hlavní povodí v ČR
Návštěva Povodí Odry s. p. – seznámení s problémy, které tento podnik v souvislosti s bobřím osídlením řeší.

Realizace:

Dne 7. 4. 2017 proběhla návštěva Povodí Odry s.p. v Ostravě. Jednání o problematice bobra evropského v kontextu správy toků proběhlo s ekology tohoto podniku.

- ◆ Spolupráce se zahraničím
 - a) *komunikace s pracovníky v zahraničí, kteří se zabývají problematikou managementu bobra na jejich území, přenos zkušeností do ČR*
 - b) *návštěva výše uvedených pracovníků*

Realizace:

V květnu proběhla návštěva u jednoho ze dvou hlavních bobřích managerů Bavorska, u Gerharda Schwaba. V průběhu návštěvy byly diskutovány zejména způsoby řešení konfliktních situací.

V průběhu roku dále probíhala výměna informací o problematice managementu bobra evropského mezi koordinátorem PP a pracovníky managementu předmětného druhu v zahraničí.

NEDOSTATKY REALIZACE PROGRAMU PÉČE

Z pohledu koordinátora PP je nedostatečné zajištění realizace následujících opatření:

3.1.2 Prevence škod

Chybí zde tuzemský titul na financování nízkonákladových opatření pro snížení konfliktnosti výskytu bobrů (např. oplocení dřevin, elektrický ohradník, drenáž bobří hráze).

3.5.2 Podpora informovanosti veřejnosti

Chybí poradenství při řešení konfliktních situací.

3.5.3 Koordinace opatření Programu péče

Není vyřešen odchyt, odlov jedinců při závažných konfliktních situacích.

Realizace:

V roce 2017 se nezlepšila realizace výše uvedených opatření.